

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kronska veljava denarja.

Da bode iz nove, »kronske veljave« za avstrijske denarje resnica, na to kaže sedaj vse in malo nam pomaga, če se tolažimo, da še načrtov postav za-njo v državnem zboru niso vsprejeli. Ni več strahú ali recimo, ni več upanja, da bi jih ne vsprejeli. Minister za državne finance, dr. Steinbach je ves v ognji za »kronsko veljavo« in ker zasluži naše zaupanje, sodimo, da bode ona prav za našo državo, izpovemo pa, da mi ne izprevidimo, zakaj da je nje že le taka potreba. Uzrokov za-njo ima g. minister pač celo vrsto, največji je brž pa v tem, da imajo vse države, kar jih meji z našo, že zlato veljavo in torej naši državi ne stoji lepo, da še trka edina na svojo srebrno, manj vredno.

Kar se tiče nje same, »kronske veljave«, mogoče je, da pomeni za našo državo srečo, mogoče pa tudi, da ne, na vsak način: pa je cela stvar z njo še temna, tako temna, da se izmed sto razumnih ljudij zastopí v njej le troje in še teh ima o njej vsaki druge misli in torej storimo še najbolje, če se ne spustimo dnes še v dolžje razprave o njej. Dobro pa bode, če pokažemo našim bralcem vnanje lice »kronske veljave« — lice denarja, ki ga z njo dobimo. Ime bode ji »kronská veljava«, doslej je bila »avstrijska veljava«. Kar imamo doslej denarja iz zlata, cekini in iz srebra, tolarji in goldinarji, ostane še tudi na dalje, dobimo pa vrhu njega še drobiž iz nikla ter broná in denar iz papirja še ostane po vsej vrsti tisti, ki ga imamo doslej, vsaj nekaj časa brez vse spremembe.

Nova »krona« šteje 100 »borov« in sedanji goldinar šteje za dve kroni ali 200 borov, eden krajcar pa torej dva bora; krona je po takem ravno za polovico manjša, kakor goldinar in isto velja o boru gledé na krajcar. Vredna pa bode krona, če se računí v zlatu, toliko, kolikor je vrednih sedaj naših 42 krajcarjev, francoski 1 frank in 5 centim, nemških 85 penězov in an-

gleških 10 pence. Če vzamemo izgled, razumimo to lažje, n. pr. če si trgovec naroči v Parizu blaga za 100 frankov, mora poslati tje 95 kron ali sedanjih 42 goldinarjev in oba trgovca sta zadovoljna. Po sedanji avstrijski veljavi pa francoski trgovec ne vsprejme avstrijskega denarja, ampak avstrijski trgovec mora si kupiti francoski denar, kakor ga ravno dobi, za višjo ali nižjo ceno in pri tem še mora vselej nekaj plačati, kjer denar kupi, »za dobroto«, ali kakor se pravi, za provizijo. Če druga ne, za to provizijo bode torej naš trgovec po novi veljavi na boljsem, ker mu je ni treba več plačevati.

Če se skuje novi denar, potem imamo a) v zlatu: veliko krono, ki šteje 20 kron ali sedanjih 10 goldinarjev in malo krono za 10 kron ali 5 sedanjih goldinarjev;

b) v srebru: krono, ki šteje za polovico sedanjega goldinarja in polkrono, ki šteje 50 borov ali 25 sedanjih krajcarjev;

c) v niklu: dvajsetico, t. j. 20 borov ali sedanjih 10 krajcarjev in desetico t. j. 10 borov ali 5 sedanjih krajcarjev in

d) v bronu: dvojake po dva bora in bore, prvi štejó za celi in zadnji za pol sedanjega krajcarja.

Poleg tega, kakor smo rekli, ostane še na dalje stari denar: goldinar za dve kroni, dva goldinarja za štiri krono; sedanja dvajsetica za 40 borov, sedanja desetica za 20 borov, drobiž iz bakra po štiri, po enem in pol krajcarja pa izgine s časom iz sveta.

Ali je nam tega denarja treba, ali kaže, da se stari denar prevrne v novi? Pravi se, da je treba in v gorenjem izgledu našem se kaže tudi nekaj koristi, več pa se sedaj še ne more reči. Kakor je podoba, pride gotovo do te spremembe in če še mi naj dostavimo kaj, rečemo samo, da se našim bralcem ni bati nove veljave, kajti če se vpelje, ne bode jim težko se ji privaditi, v naše gg. poslance pa imamo tudi lahko zaupanje in le-ti brž gotovo ne privolijo v spremembo,

ako ne pride njih večina do prepričanja, da bode nova veljava denarja v korist celi naši državi.

Toliko za sedaj, o svojem času izpregovorimo pa še že več, ako bode treba.

Cerkvene zadeve.

Križev teden.

Zgodovinsko-liturgična črtica.

(Konec.)

Predno se je prošnja procesija vzdignila, potresli so udeležencem glavo s pepelom; ti udeleženci pa so bili ves narod. Potem se je narod poškopil z blagoslovljeno yodo in začel se je pobožni obhod. Procesija je bila sestavljena iz duhovščine in vernikov več cerkvá druge vrste, kateri so se s križem na čelu zbrali v glavni cerkvi. Duhovščina glavne cerkve je vodila obhod; vsi pa, kleriki in lajki hodili so bosí ter so prepevali litanije, psalme in antifone med potjo do bazilike, ki so jo že prej kot postajo ali statio zaznamovali; tu se je obhajala tudi sv. maša. Obiskavali so tudi vse cerkve, memo katerih so prišli in ondi peli kako antifono v proslavo skrivnosti ali svetnika, kateremu je bila cerkev posvečena.

To so bili s prvega začetka pri prošnjih obhodih navadni obredi, ki so se tudi ohranili nekoliko časa. Menih šentgalski, kateri nam je toliko dragih spominov o Karolu Velikem zapustil, poroča, da je veliki cesar one dni enako, kakor najpriprostejši vernik, svoje obutalo sezul ter bosonog od svoje palače do postajne cerkve za križem korakal. V 13. stoletju pa je sv. Elizabeta turingiška dajala narodu svojemu isti pobožni vzgled. Srečno se je štela, ako ji je bilo mogoče pri prošnjih obhodih pomešati se med najrevnejše žene izmed narodá bosa in zavita v resasto volneno obleko za križem hoditi. Sv. Karol Boromej, kateri je v svoji škofiji toliko starih častitljivih običajev zopet vpeljal, je skrbno gledal na to, da se prošnji obhodi niso zanemarjali. S svojo skrbjo in s svojim vzgledom je zopet zanimal staro gorečnost za toliko sveto navado. Zapovedal je svojim vernikom post za te tri dni in se ga sam držal ob vodi in kruhu. Procesija, katere se je morala duhovščina vsega mesta udeležiti in katera se je pričela s pepeljenjem, šla je o zoru iz stolnice, kamor se je še le ob treh ali štirih popoldne vrnila. V ponedeljek obiskali so 13 cerkvá, v torek 9, v sredo 11. Sveti nadškof je v eni izmed njih daroval sveto mašo, potem pa imel govor do ljudstva.

Ako primerjamo to gorečnost naših pradedov gledé posvečevanja onih treh dñij z mlačnostjo sedanjega rodú, ki se za slovesno obhajanje prošnjih procesij skoro nič ne briga: ne bomo napačno sodili, če rečemo, da je to znamenje, da je dandanes zelo opešal krščanski duh. Kako važen je smoter, ki si ga je cerkev s temi procesijami postavila! Koliko vernikov, ki imajo mnogo prostega časa, bi se jih lahko udeležilo; toda ne da bi ta lepi zlati čas posvetili očitni katoliški pobožnosti, porabijo ga za zasebne. In naj so še tako koristne, vendar ne morejo onih milostij jim pridobiti, kakor javna udeležba bogoslužnih naredb, katere je sv. cerkev sama zapovedala in jih tudi ona še zmiraj vodi.

Prošnji obhodi so se naglo razširili iz Galije po vsi zahodnji cerkvi. V Spaniji jih nahajamo že v 7. stoletju; tudi po Angliji so se hitro razširili in po srednji Evropi so prišli v navado z novoustanovljenimi cerkvami. Rim sam jih je vsprejel koncem 8. stoletja

za papeža Leona III. Kmalu potem so se tudi galške cerkve odpovedale svoji lastni liturgiji in se oklenile rimskega obreda: ob enem je bila v Galiji vpeljana tudi procesija sv. Marka. Vendar je bil pri tem mal razloček; v Rimu ohranila je procesija dné 25. aprila imé Litanía major, novi obhodi pa so se zvali radi razločka Litaníae minores. V Galiji je bilo ravno narobe. Ondi so ohranili obhodi prošnjega tedna ime Litaníae majores, a na novo prišla procesija sv. Marka imenovala se je kot mlajša Litanía minor. Poleg tega rimska cerkev s procesijami prošnjega tedna tudi ni vsprejela njih vse strogosti gledé posta, in to zaradi velikonočne dobe, v katero spadajo, ker ni hotela onih 40 veselih dñij, ko je Jezus še občeval s svojimi učenci, kaziti s postno zapovedjo. Zaukazala je le zdržati se mesnih jedij te tri dni. Milanska cerkev, katera se, kakor vemo, strogo drži prošnjih obhodov, jih je tudi preložila na ponedeljek, torek in sredo po nedelji v osmini vnebohoda Gospodovega, da tako padajo izven velikonočne dobe.

Da se držimo prave mere — rimska cerkev jo ima vedno —, moramo te obhode smatrati kot sveto naredbo, katero naše velikonočno veselje pač kroti, a ga ne sme nikakor zatreti. Vijolčasta barva, ki se rabi pri procesiji in maši, ne pomenja bega ženinovega (Vis. pis. 8.), marveč nas opominja, da se bliža njegov odhod. Naložen nam zdržek, dasi tudi ni združen s postom, priča, rekel bi, že v prihodnost o naši žalosti, da kmalu Izveličarja ne bode več med nami.

Ko pišemo te vrste, katere naj bi imenitni pomen spokornih obhodov prošnjega tedna razložile, opomniti je še treba, da se je s časom krščansko mišljenje toliko poslabšalo ter post in zdržek čedalje bolj zanemarjal tako, da je bila sv. cerkev primorana, od te zapovedi odnehati. Naj bi torej pravi verniki iz tega razvedeli, da je dandanes, ko vera peša, tim večja dolžnost, s skupno molitvijo poravnati toliko koristno in staro, zdaj pa odpravljeno postno zapoved, katera je našo mehkužnost le malo težila.

Po sedanjem cerkvenem redu pojejo se pri prošnjih obhodih — kojih namen je, po grehah razžaljeno usmiljenje Gospodovo ter nebešcanov brambo za nas zemljane in imetje naše izprositi — litanije vseh svetnikov in se služi posebna maša v postajni cerkvi, ali pa, kadar se procesija v nobeni hiši božji ne ustavi, v oni cerkvi, iz katere se je obhod pričel. Litanij vseh svetnikov radi njihove moči in zdatnosti nikdar ne moremo zadosti ceniti; cerkev jih rabi o vsih važnih prilikah kot sredstvo, da bi si z njimi božjo milost po posredovanji vsega nebeškega dvora izprosila. Ako ti torej res ni mogoče vdeležiti se prošnjih obhodov, ne zamujaj vsaj teh litanij záse moliti in tako se zediniti s sv. cerkvijo. Udeležil se bodeš tako koristi toliko svete naredbe ter bodeš pomogel po svoji moči zadobiti onih milostij, katerih krščanski svet one dni prosí. V prošnji maši, katera je za vse tri dni ista, govori vse o potrebi in moči molitve. Cerkev rabi pri njej obleko štiridesetdanskega posta, da tako izraža nujno željo sprave z Bogom; vse pa diha upanje, da bomo uslišani, saj dobro čutimo, da se ta nada opira na ljubezen od smrti vstalega nebeškega ženina. Po »C. G.«

Gospodarske stvari.

Kaj nas uči narava.

(Konec.)

Opazujmo marljivo delovanje ptičev. Celi dan jih vidimo mrčes iskati. Razun tičev imamo še mnogo dru-

zih živalic, katere se z našimi škodljivci hranijo, toraj so nam vrlo koristne. Varujmo tedaj te, ne pa, da jih brezumno preganjamo.

Poslušajmo naravo in mnogo pritožeb, mnogo zdihovanja radi slabih časov ne bode potrebnih. Dobrotljiva narava nam daje sama največ navodov, kako da zamoremo, kot nje najumnejša stvar, nje sicer tako bogate darove zaslužiti. Popolnoma brez truda, to se ve, da ne gre. Ona nam jih nudi, kakor se n. pr. v vreče povezanim dečakom nudijo slaščiče, katere si morajo skakajoč pridobiti. Boriti se treba na svetu za obstanek z raznimi bitji, katera se tudi po svojem načinu za obstanek borijo. Človek ima pa ostro orožje, svoj um, katero mu v najtežavnih slučajih pomaga, ako ga zna si prav izkoristiti. To mu pa narava s svojo zgovornostjo še posebno olajša. Kot jako jasen primer navedemo trtno uš in sredstvo, katero se sedaj v obče že vporablja za ohrano vinogradarstva. V prejšnjih časih, ko se še ni trtna uš pri nas v Evropi pokazala, so jo sicer v Ameriki vže poznali ter so jo večkrat na listji ameriških trt opazovali, o nje škodljivosti pa se ni pač še nikomur sanjalo. Tako se je prigodilo, da so hoteli v tistih časih naše evropske trte vpeljati v take kraje, kjer je bila trtna uš doma. Kako so se pa ljudje čudili, ko so te v kratkem času pri sicer vgodnih pogojih poginile med tem, ko so domače vedno lepo naprej rastle. Ko se je pa trtna uš po nevednosti prinesla v Evropo, potem še le so jeli nje škodljivost spoznavati. Vplašili so se vsi vinorodni kraji in razpisali so lepe premije za sredstvo proti tej nadlogi. Toda vse zaman. Sredstev je bilo mnogo izumljenih in se še dandanes izumljevajo, toda nobeno ni bilo povoljno. Med tem je pa vže od davna narava v Ameriki pričala, kaj da se naj vpotrebi. Prišli so toraj ljudje tudi s časom na to pametno misel, ameriških trt se posluževati, katere v njih domovini vkljub temu, da trtna uš na njih vže od davna prebiva, lepo rastejo. Narava je naprej tudi človeka še učila, na kaki način se naj teh samo po sebi nerodovitnih ali pa nepovoljen plod dajajočih trt poslužuje, kako naj jih cepi, tako, da dandanes ni trtna uš nič več tako strašna šiba.

Smoter tega spisa je s tem dosežen. S tem ni bilo nameravano navoda, tako rekoč receptov za različne načine kulture podati, temuč samo navod, kako se zamore kmetovalec od narave same največ učiti. Kjer kaj čita ali sliši in še sumi, da-li je tako v resnici, naj vsaj v malem poskuša, to je, naj naravo vpraša, je-li stvar taka. Nje odgovor mu bode gotovo jasen, in ako je dovolj izurjen ga zastopiti, tedaj mu bode tudi vse po sreči šlo. Kmetovalec se mora toraj privaditi vse točno prevdarjati. To mu je več vredno, kakor zaklad. Kar se tiče poskusov, kateri so tako rekoč naravi stavljena vprašanja, mora biti vedno podvzeten, se ve, da v toliki meri, da se sam preveč ne oškoduje. Taka podvzetost mu bode donašala gotov denar, on bode pa tudi povzdignil kmetijstvo iz stanja prostega rokodelstva, v katerem se sedaj nahaja, v višjo stopinjo, kjer ne deluje fizična, ampak tudi duševna moč, katera je pa veliko bolje plačevana, kakor bodi si še tako grenke potne prage.

Na vsak način je pa dobro, da si navod za take poskuse zbira iz dobrih spisov, da nam ne bode treba skušati, kar je drugi svet vže kot ničvredno skusil. Vspah tacih poskusov naj pa tudi svojim sosedom privoši tako, da se eden drugemu učijo in prej pridejo do popolne dovršenosti kmetovalca.

J. Belé.

Sejmovi. Dne 28. maja na Gori nižje Ptuja. Dne 29. maja v Poličanah. Dne 30. maja pri Sv. Lovrenci na Kor. žel., v Reichenburgu in v Središči. Dne 31.

maja v Cirkovicah (izostane letos) in v Rečici. Dne 1. junija v Lučanah in na Ptuji. Dne 2. junija v Artičah.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Občinske volitve.) Z volitvami za trško občino, ki so se bile dne 21. maja dokončale, je volilni vihar se zopet za tri leta podel. Slovenci so z izidom letošnjih volitev zadovoljni, ker v okolici imajo sedaj same zavedne predstojnike, v trgu pa tudi niso zaostali, ampak nekoliko glasov so pridobili. Nemčurska stranka je vse sile napela, da bi tudi iz tretjega razreda slovenske zastopnike vrgla, pa jej ni posrečilo. Slovenci so zopet svoje 4 zastopnike v 3. razredu izvolili, v drugem in prvem razredu pa so ostali v manjšini; v prvem razredu samo za 2 glasa, Nemška stranka je strobila vse svoje volilce od vseh vetrov: z Dunaja, Celovca, Maribora in Radgone, in nobeden ni izostal, in vendar so v 3. razredu komaj 50 glasov nabrali, a naši so jih imeli 83. V 2. razredu volijo skoro vsi uradniki in penzionistij, ondi imajo naši 8, uni pa 19 glasov, v 1. razredu naši 5, uni 7 glasov. Ogromna večina nemških volilcev, na katero se vedno sklicujejo naši nasprotniki, je v resnici tedaj precejšnja manjšina, kajti skupaj je naših volilcev bilo 96, nemških pa samo 76 in med temi jih še je nad polovico Slovencev, ki nočejo razumeti pesnikovih besed: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Nasproti tem pa smo videli tudi samozavestne in odločne narodnjake, ki so si v čast šteli, svoj glas dati možem svojega roda. Ti se niso dali pregovoriti, ne preplašiti in ne zmotiti, kajti dobro vejo, kar je naš Modrinjak zapel: »Zadnji človek je na svetu, ki svoj rod za nič drži«. Upamo, da bode jih tudi do tega prepričanja vedno več prišlo in da bomo tudi v 1. razredu prišli do večine; saj se to za Ljutomer tudi spodobi.

Iz Bučevcevec. (Požar in zahvala.) V nedeljo, dne 15. t. m. začelo je ob dveh popoldne goret na skednji pri Šafariču; požar se je naglo širil in pokončal 6 posestnikom hiše in druga poslopja. Ogenj zatorili so otroci z žveplenkami. Zavarovani so bili vsi, a le za majhne svote. Da se ni požar razširil, imamo se v prvi vrsti zahvaliti vrli požarni brambi v Vržeji, katera je bila prva na pogorišču, akoravno je imela izvzemši Ljutomerčane, ki so še le ob 6. uri tje prišli, najdaljšo pot. Za Vržejci so prišli požarniki iz Hrastja-Mote z dvema brizgalnicama; Križevčani-Lukavčani in nazadnje Ljutomerčani. Tem potom se zahvaljujemo vrlim Vržejcem, ki so, kar jaz požara v obližji pomnim, bili vselej prvi in najpogumnejši; kakor tudi požarnikom iz Hrastja-Mote, in vsem, ki so pomagali gasiti nam naše imetje. Žalostno me je v uho zbadalo povelje: »Boser! boser!« In kdo je to »komandiral?« Nikdo drugi, kakor prejšnji poveljnik vržejske požarne brambe! No, pustimo mu to, saj se bode vendar enkrat naveličal tam »čohati«, kjer ga nič ne peče. Še enkrat hvala vsem gasilec in požarnikom, posebno pa požarni vržejski!

Od Malenedelje. (Opomnja.) Zadnje čase bilo je čitati v raznih slovenskih časopisih več dopisov, katerih znak so zvečinoma osebnosti in pod katerimi dopisi se skrivajo pisatelji pod nepravimi imeni ter se vsled tega dolžijo tukaj celo nedolžne osebe, kar je s tem bolj obžalovati. Tudi tukajšnji krajni šolski svet, oziroma njemu nasprotujoča stranka bila je več ali manj zadeta in opisana. Vzrok cele te zadeve bila je le bolj nevednost, kakor hudinja, zato bi je ne trebalo tolikrat vesiti na veliki zvon. Dobro bi bilo in svetovati je, naj bi naši itak vrli Slovenci in dopisatelji v časopise

se v bodoče osobnosti popolnoma ogibali, ter pred vsem imeli vzor: Sloga jači, nesloga tlači. Le v edinosti je moč, vsled katere je tudi nam mogoče s svojimi slabimi silami svojemu milemu narodu in našej predragej slovenskej domovini služiti in koristiti.

Ant. Božič, nač. kr. š. sveta in župan.

Iz Gradca. (Dijaško.) Preživel sem sicer spet le malo dnij v Gradcu, aki kar sem tam videl in slišal, je vredno, da Vam priobčim. Gotovo bo Vaše bralce veselilo, če jim v kratkem to pripovedujem. V družbi, v katero sem zahajal, bili so zbrani naši vrlji »Triglavani«. Poznal sem njihovo imenitno društvo, katero se je ustanovilo pred 17 leti, ravno tako, kakor danes. Slavni ustanovniki »Triglava« pač so lahko ponosni na svoje sedajne potomce, ki z veseljem žrtvujejo vsako prosto uro v slavo in procvit slovenskega naroda. To pa posebno spet sedaj, ko se pripravljajo na izlet v domovino. Izvolili so si letos prijazni kraj »Šmarje pri Jelšah«. V njihovem krasnem novem stanovanju nisem to pot zapazil samo resnih obrazov pri marljivemu čitanju in učenju, ampak z nekim nepopisljivim veseljem delajo v to, da bi spet nekaj prijetnih ur pripravili svojim rojakom. Marljivo se torej vadijo v petju in sviranju na tamburicah. Kar se te umetnosti tiče, njih pač lahko pohvalim z mirno vestjo. Kdor njihovo igranje sliši, ne more njim verjeti, da je to vspeh samo enoletnega truda. Šmarjčane pa, v kojih lepem trgu bodo te čile moči kazale svojo umetnost, moram zavidati in njih poprositi, da našo neutrudljivo delajočo akademično mladino prav gostoljubno sprejmejo. Posebno pa bodo imeli priliko spoznati svoje bodoče zastopnike in voditelje kmetje, katerim ni čestokrat dano se takih veselje vdeležiti. Zato njim priporočam, da se prav mnogobrojno snidejo na binkoštni ponedeljek v »Šmarijah pri Jelšah«. Ker pa tudi vem, da je glavni namen teh izletov svoje rojake vspodbujati v narodnosti in vstrajnosti, želim pridnim »Triglavanom«, da njihovo delovanje mnogo sadú obrodi. —c.

Iz Braslovč. (Sprejem.) Vse veseli se v prvi maj, ker zeleni livada, gaj! Tako vsliknili so pošteni vrlji Braslovški župljani v dan prvega majnika, a njih veselje bilo je čisto iz drugega uzroka. Ta čas, ko veliko zemljanov ni spalo v noči od 30. aprila na 1. maja, boječ se brezvernih anarhistov in ropazeljnih postopancev, tačas tudi župljani Braslovški v noči od 30. aprila na 1. majnika niso mogli mirno spati. Kaj, so-li tudi pričakovali kakega brezvernega anarhista, kateri bode z dinamitom in bombo razrušil, kar si je človeška pridnost in varčnost v teku let in v potu svojega obraza s trudom zgradila? Ne; hvala bodi Bogu zato. V prelepi Savinjski dolini, med vrlimi Slovenci še ni prostora za take izvrške človeške družbe, in bi njim ne bilo svetovati, da bi kedaj prišli sem, kajti pošteno slovensko ljudstvo bi nje samo po zasluženju sodilo in kaznovalo. Tega toraj niso pričakovali farmani Braslovški. Toda pričakovali so drugega gosta, pa se ga niso bali, ampak prav iz srca so se veselili in pravželjno pričakovali. In ta gost bili so novi gospod dekan, preč. g. M. Stoklas, kateri so si izvolili 1. dan majnika, da nastopijo svojo novo župnijo in dekanijo Braslovško. Že ob meji Braslovške župnije pri mostu, bil je napravljen lep slavolok z napisom: »Dobro došli naš novi dušni pastir!« In slovenska pa cerkvena zastava sta kazali, da pride novi gospod v verno slovensko župnijo. Pri slavoloku so častitega gosta pričakovali g. župan Franc Rojnik z občinskimi odborom, krajnega šolskega sveta načelnik z odborniki, cerkveni ključarji in ogromna množica ljudstva, katera je došlega gospoda pristrčno z živio-klici pozdravila. Po srčnem pozdravu g. župana, načelnika kraj. šolsk. sveta in cerkvenih ključarjev, peljajo se gospodje s spremljanjem župljanov v vozéh in med streljanjem

topičev ter zvonjenjem in živio-klici v prijazni trg Braslovče. Ob križni cesti v Parizljah postavljen bil je drugi lep slavolok, tako tudi v Rakolji in še dva v trgu samem in celi trg je bil ozalšan z zastavami in venci, da je človeku veselja srce igralo. Postavljeni so bili tudi trije krasni in veliki mlaji, vrhunc pa je vsakemu kinčala slovenska zastava. V predvečer instalacije, ko se je storil mrak, pa se je na enkrat celi trg krasno razsvetlil, in po trgu je šla procesija vrljih fantov z gorečimi bakljami, spremljala jih je svirajoča godba, in ko so se vstavili pred farovžem, zapeli so vrlji domači pevci pod vodstvom domačega organista, g. Šošteriča par krasnih pesmij v pozdrav. In ko so č. g. dekan se prikazali, pozdravil jih je z lepimi besedami g. Franc Šporn, rekoč: Verjamite, preč. gospod, da Vas sprejme naša odkritosrčna ljubezen, Vi niste prišli k nam kot tujec v tuji kraj, ampak kot domačin v domači kraj. Gospod dekan pa so se prav pristrčno zahvalili in imeli so za vsakega prijazno besedo, ter so si v hipu pridobili srca vseh. Tako se je obhajal v Braslovčah prvi dan majnika, kateri bode gotovo ostal vsem faranom v blagem spominu. Dal Bog, da bi bili častiti gospod naš novi dekan tukaj prav zadovoljni in srečni, ter vživali našo ljubezen do skrajnih mej človeškega življenja. Naj bode konečno še omenjeno, da so pri napravah za veličastni sprejem vsi vrlji župljani pripomagali in delali, a največ so k temu storile vrle rodovine: plemeniti Biers, Pauer, Anton Plaskan, Anton Resner in drugi vrlji tržani; Bog naj jim vsem preplača njih odkritosrčni dar. Dal pa tudi Vsegamogočni, da bi prešinil vrle Braslovške tržane oni blaženi duh edinosti, harmonije in ljubezni, koja stori teh par ur človeškega življenja v zemeljski raj, in kateri se sicer žal že dalje časa pogreša.

J. K. Savinjski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Na Dunaji dobijo nova, jako draga občila ali prevoznje naprave, ter so dotične načrte postav v državnem zboru vsprejeli z veliko večino. No, nekaj je to prav, saj je Dunaj stolno mesto za celo državo in ono plačuje tudi za državo veliko, toda je-li treba vseh onih naprav? — Razprave o novem denarju so se pričele v soboto v drž. zboru in je gotovo, da jih dobi nov odsek poslancev v roke. V tem odseku dobijo pa vse stranke zastopnike svoje. Minister za državne finance je v vseh večih klubih razlagal, zakaj in kako da kaže vravnati novo veljavo denarja. Kakor se kaže, pridobil je skorej vse za svoje načrte.

Češko. Da Mladočehom ni bilo pri nasvetu, naj se dene pravosodnji minister, grof Schönborn, v zatožbo, za stvar, ampak le bolj za ropotanje, vidi človek lahko iz tega, da so svoje dni mladočeški poslanci sami glasovali za to, da se osnuje nova sodnija v Teplicah in sedaj, ko je minister to storil, djali bi ga radi v zatožbo!

Štajarsko. Predsednik avstrijskih železnic, pl. Bilinski, mudil se je te dni v Gradcu in deželni glavar, Wurmbrand, povabil ga je v gosti, gotovo zato, da ga pridobi za nove štajarske železnice, katerih še bode treba po sodbi dež. odbora. Žal, da gleda ta v tej reči le bolj na gornje, nemške dele naše dežele. — Nemški kmetje težko čakajo na potrjenje nove postave »o ženitbenskih oglašnicah«, toda vse kaže, da ga ne učkajo, kajti vlada ni za novo postavbo, češ, da se ne učakajo — svoboda in je torej proti osnovnim postavbam države. Kaj pa, ako te niso po vsem dobre, koristne?

Koroško. Nemški šulverein je dal 268 gold. za solarske knjižnice in sicer za 66 slov. šol. Knjižice pa se ve, da so vse nemške in torej več manj pogubne za slov. šolarje. — Slov. »pisateljsko društvo« misli vzdati v Vodmatu spominjsko ploščo Ivanu Ciglarju, čegar stoletnica letos doteče. Za stroške za ploščo pa bode treba nabirati, kajti društvo nima za take reči denarja.

Kranjsko. V nedeljo popoldne so pričeli delo za dolensko železnico; v Velikih Laščah je župnik Grjol blagoslovil torišče in okr. sodnik Šufraj je zasadil prvo lopato v zemljo, v ponedeljek pa se je delo v redu začelo. Bog daj blagoslova! — Pred porotno sodbo pride prihodnji četrtek v Ljubljani neki Cvajer, ker je na sumu, da je pri belem dnevu, sredi mesta, ubil svojega gospodarja, trgovca Stedryja ter mu je potem precej veliko denarja odnesel.

Primorsko. Mestni očetje v Gorici ne ubogajo ces. vlade, kajti že trikrat jim je naročila, naj odgovorijo na prošnjo slov. starišev, ki prosijo za slov. ljudsko šolo v mestu, toda doslej še ni odgovora na-njo. Bode tedaj pač treba, da vlada sama vzame celo stvar v roke in kakor je podoba, ona to tudi stori ter prisili mesto, da postavi slov. ljudsko šolo. — Volitve se izvršijo v mestni zastop prve dni meseca julija, odložila je jih visoka vlada na prošnjo slov. društva »Sloge«. Jeza je vsled tega pri lahončičih velika.

Tržaško. Lahom v Trstu so škof dr. Glavina sila na poti ter jim ni po volji da se nastavlja slov. duhovniki tudi v župnijah, v katerih so prebivalci laški. No, slov. duhovniki znajo pač tudi laški, laški pa ne znajo slovenski in tedaj škof ne morejo teh nastaviti v slov. župnijah. Na vsak način pa ne storijo škof v tem nikomur krivice.

Hrvaško. Vlada dela z vso silo na to, da pridejo v novi sabor samo njeni »možje«; hodi pa jej neki za mesto Reko. Le-ta leži ob jadranskem morju in Madjari si svojijo to mesto, naj dobijo z njim tudi pravico do morja. Doslej še je Reka del hrvaške kraljevine in Madjarom jo more odstopiti le sabor in zato mora biti on v rokah pristnih Madjaronov, sicer ne stori tega.

Ogersko. Znano je, da Madjari zatirajo vsa ljudstva in še celo priznati nočejo, da še katero biva na ogerski zemlji. Hudo jih torej peče, da čejo Rumunci sedaj poslati 1000 mož na Dunaj, k svitlemu cesarju, prosit pomoči zoper madjarsko silo. Da bi kaj enacega storili še tudi Slovaki in naši prekmurski Slovenci! Njim se godi še večja krivica.

Vunanje države.

Rim. Kardinal Ledochowski je poslal škofom ameriškanskim pismo in graja v njem v imenu sv. očeta, da se vtikajo na »novem svetu« nekateri ljudje brez pravice in brez potrebe v izvolitve novih škofov, na škodo katoliške cerkve. Žal, da se godi tako že tudi na »starem svetu«.

Italijansko. Da je bilo novega ministerstva treba, tega je kriva tripelalijanca, zveza treh držav, kajti vsled nje mora Italija imeti veliko armado, ki požre veliko denarja, ali Italija ga nima in je tako vedno v stiskah. Iz teh tndi novo ministerstvo me izvleče države.

Francosko. Vlada je mislila, da je vničila anarhiste, ker je Ravachola in nekaj drugih nemirnežev djala pod ključce, ali kakor se kaže, živé anarhisti slej, kakor prej, kajti v zadnjem tednu je bilo v Parizu celo vrsta požarov in so bili le-ti najbrž delo anarhistov. Namestu dinamiti tedaj ogenj! Kar se seje, to se žanje. — Pri občinskih volitvah so republikanci sicer zmagali, toda ne v vseh občinah, saj je 15.500 občin še vedno v zanesljivih katoliških rokah.

Belgijsko. Tudi pri sedanjih volitvah so ostali katoliški možje na vrhu, vendar pa so se še liberalci v treh pokrajinah vzdržali, ne da bi bili veliko glasov zgubili. Tudi po drugih pokrajinah so se postavili katol. volilem po robu.

Angleško. Zoper lorda Salisbury, ki je sedaj na čelu vlade, vzdiguje se sedaj več poslancev ter mu očitajo, da ne zna varovati angleške trgovine. Nan se dozdeva, da je vsaki Anglež »kramar« in ne vidi se, da bi Salisbury bil iz druge kože, kajti delal je za trgovino svoje države, kolikor se mu je dalo, več pa bi tudi ne storil kak drugi minister, ne mara, če mu je Morley ime.

Nemško. Cesar Viljem hoče pravico in zato so mu ljubi tudi Poljaki, tisti, katere je Bismarck preganjal in jim jemal pravice, kjer je mogel. Se ve, da nekaterim uradnikom, ki so hodili pri Bismarcku v šolo, mrzi to, toliko bolj pa so zadovoljni Poljaki in sploh tudi katoliški Nemci, kajti Poljaki so katoliške vere in se torej držijo v vseh rečeh katoliške stranke.

Rusko. Ministerstvo je potrdilo načrte barona Hirscha, po katerih misli ruske jude preseljevati v Ameriko. Se ve, da jih Rusija rada izpusti, ako le hočejo oditi. — Carjeva rodbina je odšla v Kodanj k zlati gostiji kralja in kraljice. Carevna je njuna hči.

Srbsko. Vojaške vaje bodo letos tik meje bolgarske in to ni po volji bolgarski vladi, ker misli, da hoče srbska vlada s tem le dražiti Bolgare. No tega ona ne namerava, saj tudi nima uzrokov.

Tursko. Zastopnik turske vlade je v Sofiji naznanil bolgarski vladi, da sultan ne more pripoznati kneza Ferdinanda, ker še ni čas za tako pripoznanje ter bi bilo najbrž le na škodo državi.

Grško. Da je propadla pri volitvah Delijanisova stranka, tega je kralj lahko vesel, če tudi njegovi ministri niso zmagali, kajti. Trikupis je mož, ki varuje pravice kralja pa tudi koristi države.

Afrika. Angleška kraljica je prva poslala v Egiptet khedivu Abbas-paši visoko odlikovanje, kar je znamenje, je mladi khedive po volji kraljici in nje vladi. — V Abesiniji je velika lakota, kajti že dve leti so imeli slabo letinjo.

Amerika. V senatu braziljskem so vsprejeli načrt postave, ki določí pomiloščenje vsem, ki so zaprti vsled kake ustaje. — Reka Missisipi je preplavila veliko krajev in je škode za 15 milj. dolarjev.

Za poduk in kratek čas.

Zbegani Amerikanec.

(Resnična povest, spisal J. Ž.)

Naslednji sestavek nekoliko naj pojasni, kako se godi z marsikaterim, ki hoče v Ameriki sreče najti in pohotno živeti. Da bodo dragi bralci bolje spoznali Petra Mizar, nekdanjega gornjega »Kočnika«, hočemo ga nekoliko natančneje narisati.

Peter Mizar je bil že kot šolarček hudoben in svojeglaven tako, da so mu morali večkrat sib našteti. Oča ga je kot mladeniča silno rad imel in tudi nekoliko mu je preveč pripuščal. K vojakom mu je mnogo povračeval. Ko je lepo kmetijo prevzel na Radlu skoro brez dolga, na kateri bi bil lahko dobro izhajal, začel je svojemu očetu že grenke ure delati kmalu v začetku. Pridno ženo je dobil iz Lučan, p. dom. Sršenovo, premožnih in poštenih starišev hčerko.

Nekoliko let sta še živela v miru, vendar je proti svojemu očetu bil Peter zelo surov, posebno, ker se je starec k drugemu oženil kot prevžitnik. Enkrat je celo

svojega očeta za lasi črez prag vrgel, a oče mu žalosten reče: »Moj sin! ti še enkrat praga ne boš imel!« Le predobro mu je oče prerokoval, kajti šlo je kmalu rakovo pot, bolj nazaj, kakor naprej. Večkrat je iz doma izginil in po tedne hodil po mestih; zakaj, si vsakdo lahko misli. Nečisti duh ga je popolnoma zmotil.

Leta 1890 se jih je več v Ameriko podalo sreče in denarja iskat; tudi Peter dobil je nepremagljivi nagon iti v Ameriko, in toraj postavi svojo lepo kmetijo, na kateri je njegov oče premožen postal, akoravno s prva ni ničesar imel, na prodajo. Kmalu znajde se kupec, ki mu je 3500 gld. za njo naštel. Peter vzame s seboj kakih 1400 gld., 1000 gld. pusti pa ženi rekoč: To pa je tvoje in od tebe ne bom nikoli več krajcarja tirjal.

V Ameriki naš Peter ni našel zaželene sreče. Navajen pohajkovati, malo delati in se okoli voziti, ni ničesar prisluzil, temveč le zapravlil je stotake kaj hitro. Razkošno in nečimerno življenje prazni tudi v Ameriki žepe. Na slednje morala še mu je žena celo denarje tja poslala, da je mogel priti zopet v svojo domovino. Hlinil je ženi bolezen, češ, da ga je ona gnala nazaj.

Svoj prag je tedaj že zgubil, kakor mu je oča prerokoval. Žena je kupila po prihodu Amerikanca neko kočarijo za 900 gld. in sicer za svoje denarje, ter je imela moža pri sebi, kojemu bi se ne godilo slabo, ako bi le hotel malokaj pomagati, a bilo je vse zastoj. S prva še je bil nekako zadovoljen in je mnogo dreves cepil, ki so lepo rastla. Ako bi krščansko živel in drevje nasajal in cepil, bil bi za izgled lahko drugim kmetom, pa razuzdanost ga je vničila na vse strani.

Le prehitro se je navolil mirnega življenja, začel biti proti ženi surov, ker mu ni gospodarstva popolnoma prepustiti mogla in tudi ne upala, kot skrbna mati svojih otrok; saj bi ji bil vse zapravlil. Razsrjen, ker ni vsega prepustila njemu, da bi lažje denar dobival za svoje pohotne namene, ni ji hotel več pomagati pri obdelovanji posestva in kar si je zaslužil s sodarijo in kolarstvom, porabil je za-se, ženo in otroke pa je popolnoma v nemar pustil in tako dolgo jo je nadlegoval, da je posestvo namerila prodati zaradi otrok in iti k starišem nazaj.

Ko so kupci prišli kupovat, odgnal je Peter iste z lanci, enega je celo tihotapno v lesu čakal in ga grdo namahal in sploh pravil: kateri bo bajto kupil, ta se ga bo spomnil.

V jezi pa, ko je hotela žena kočo prodati, je lepa cepljena drevesa v eni noči polomil, kar res kaže satansko vedenje. Nemir bil je odslej vedno pri hiši, kajti človek, ki vero zgubi, v cerkev ne gre in sv. zakramentov ne prejema, tak je in ostane divjak, in tak bil je naš Peter, škoda za imenitno ime. (Konec prih.)

Smešnica. Jurij: Prijatelj, hudo se mi godi! Gospodar mi je rekel, da se moram izseliti, ako do jutri ne plačam.

Marko: Hm, tebi se godi še prav dobro; meni pa je rekel gospodar, da moram preje plačati, predno se preselim.

Razne stvari.

(Gödel-Lannoy.) V soboto je v Mariboru na naglem umrl Armin baron Gödel-Lannoy. Pokojnik je bil svoje dni predsednik finančne prokurature v Nižji Avstriji in dve volilni dobi poslanec v drž. in deželnem zboru za slov. kmete v Mariborskem volilnem okraju. Pogreb je bil v ponedeljek veličasten in so se ga vde-

ležili mil. knezoškof, stolni korarji, dež. odbornik dr. Schreiner, drž. poslanec prof. Robič, dež. poslanec dr. Radaj, župan Nagy in dr. Slov. ljudstvo ga ohrani v hvaležnem spominu.

(Okr. zastop.) Grof Taaffe je odgovoril zadnjo soboto v drž. zboru na interpelacijo dr. Gregorčca gledé na razdelitev zastopnikov v okrajnem zastopu na Ptuiji ter je rekel, da sta se dež. odbor in ces. namestnija v Gradcu sporazumela o razdelitvi, vladi pa bi torej ne bilo druga ostalo, kakor da je volitev potrdila.

(Domovinstvo.) Ker bode skorej 700 let polnih, odkar je štajarska dežela z Avstrijo pod enim vladarjem, priredi se velika slavnost o svojem času ter obstoji že poseben odbor, ki mu je dež. glavar, grof Wurmbrand na čelu, da pripravi za-njo, česar je treba.

(Stolna cerkev) v Mariboru je živo potrebna zvonika, ki bode primeren slogu cerkve. Zato se nabira že leta dnij denar in ga je doslej že 5613 gld. in 76 kr. Kedar naraste vsota še petkrat tolika, bode še le mogoče, da se delo izvrši.

(Mestni zastop) v Celji se boji za nemški značaj mesta in zato kupuje sedaj posestvo za posestvom, ako se mu kdo nalaže, da se za-nj pogaja kak Slovenec. To je torej dober »gšeft« ali ka-li.

(Sejmi.) Živinski sejmi smejo se obhajati sedaj že tudi v Marenberškem okraju, ker je ponehala bolezen na gobci in parkljih.

(Pijanstvo.) Na Dansko so prišli te dni trije zdravniki iz Amerike; poslalo jih je društvo zoper pijanstvo in so v Kodanji, glavnem mestu, vzeli brž šestero znanih pijancev v zdravljenje. »Bolnik« dobi neko zdravilo, da ga večkrat na dan povzije in vrhu tega mu še spustijo neko tekočino pod kožo. Po štirih ali petih dneh neki ne mara »bolnik« več opojne pijače in je torej ozdravel od svoje »bolezni«.

(Toča.) V soboto popoldne je bila v Celovci in okolici huda nevihta in vsula se je tudi debela toča, da je naredila veliko škode na polji in po vrtilih.

(Ljudske šole.) Leta 1890 je bilo v avstrijski državi 17.026 ljudskih šol, 42 učencev izmed sto se jih je učilo nemški, izmed sto prebivalcev pa je Nemcev samo 36 in se torej vidi, da je veliko več nemških šol, kakor jih je treba. Vse eno pa kričijo nemški liberalci, da se godi njim krivica!

(Prebivastvo.) V našem cesarstvu šteje se sedaj 42,749.329 prebivalcev. Nemcev je bojda 10,170.000, Madjarov pa 6,542.000 in Slovencev neki samo 1,228.000. Koliko pa jih velja le kje za Nemce, Madjare in Lahe!

(Šulverein.) Šolski občini Borljane in Podkloster, na Koroškem, ste sprejeli od šulvereina podporo, prva za novo šolo, druga pa za nov studenec. Naj jima tekne izdajavski denar!

(Častni občan.) Občinski zastop v Noršincih na Murškem polji je imenoval dne 21. maja g. Gabrijela Postružnika, izglednega učitelja v pokoji v Ljutomeru, svojim častnim občanom, kakor nam piše župan, gospod Mat. Bežan, »za njegove neprecenljive zasluge v narodnem napredku in na narodnem ter cerkvenem polji«.

(Tatvina.) Na Dunaji so zaprli Franca Schmidt, 87 let starega hlapca, ker je ukradel svojemu gospodarju za 200 gld. papirja. Imel je stavec pri kraji dva pomočnika in so tudi njiju že spravili pod ključce.

(Umrli) je v četrtek, dne 19. maja gosgod Fran Sakovšek, strojevodja v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, v 56. letu svoje dobe. Pokojnik je bil od leta 1873 do svoje smrti v tej tiskarni in v svojem poslu jako vesten in spreten. Naj počiva v miru!

(Kravo) ukrali so v noči 20. maja J. Krojsu pri Sv. Križi nad Mariborom, gnali so jo proti Mariboru, in je menda tukaj zmuznila v kako mesnico.

(Šola za slepe otroke v Gradci.) V Odilijin zavod za slepce v Gradci se sprejemljejo novinci meseca junija in julija. Slepí otroci, ki imajo na Štajerskem domovinsko pravico, sprejemljejo se brezplačno. Prošnje za sprejem pošiljajo se ravnateljstvu Odilijinega zavoda za slepce v Gradci, Leonhardstrasse 110. Priložiti jim je: krstni list, domovinski list in izkaz ubožstva, ako se prosi za brezplačen sprejem ali za znižanje določene letnine, slednjič zdravniško spričevalo, v katerem je izkazano, da je prošnik v resnici slep. sicer pa zdrav ter sposoben za uk. O pogojih sprejema poroča natančneje ravnateljstvo.

(Živila.) Na Dunaji se je leta 1890 pojedlo 77.096 goved, 161.171 telet, 29.784 ovac, 38.670 jagnjet in prasjet, 5185 »prolekov« in 186.676 svinj. Vrhu tega pa se je v mesto pripeljalo še 29.464.719 kg. mesa. Divjačina in perjadi v tem nismo šteli.

(Lastavice) so koristne, kajti njih živež obstoji iz mrčesov, kmetovalstvu več ali manj škodljivih. Kakor se računi, povzije par lastavic vsak dan po 6400 mrčesov. Kaj bi ta mrčes storil škode na drevju in sočivju, ko bi ga brze lastavice ne ujele v svojem letu!

(Slovstvo.) Gosp. J. T. Turkuš, profesor na višji realki v Gradci, je izdal drugi zvezek svojih pesmij. Vsebina je jako mična in tudi zunanja oblika je primerna. Naroči se pri njem, pa menimo, da tudi pri knjigarjih v slov. mestih. Cena pa je zvezku 40 kr., obema skup pa 55 kr. s pošto vred.

(Nov denar.) Za nemški »heller« smo v članku o novem denarju vsprejeli ime »bor« v pomenu malega, bornega drobiža, »Slovenec« pa predlaga ime »belič«. Nam je sicer po godu, toda beliču je nasproti temna barva, zato še počakajmo na ime, ki ga dobode pri drugih slovanskih narodih, predno se odločimo!

(Banka »Slavija«) je plačala od leta 1869 do 1891 v vsem skupaj 20.012.991 gold. 82 kr. svojim varovancem. To je že jako lep denar!

(Goljufija.) Težak Fr. Koren je prinesel te dni listič k zidarju J. Kašmanu v Mariboru, češ, da mu gre 2 gld. 11 kr. za delo, ki ga je opravil v neki hiši na ime zidarja. Kašman pa mu je priskrbel »kaše«, kajti Koren ni opravil dela, pač pa si je listič sam napravil.

(Grozen umor.) Uno sredo zjutraj najde v Karlovc na Hrvaškem pek, ki je po navadi prinašal pecivo, mrtve in grozno razmesarjene krčmarja A. Guština, njegovo ženo, hlapca in deklo. Gostilna je bila nasproti mestni bolnišnici. Zverinskemu morilcu pa so bili takoj na sledu. Našli so namreč stopinje od krčme do vojašnice. Zločinec je korporal Ivančević; prejšnji večer je dobil dovoljenje, da sme iti na kolodvor počakat svojega očeta. Podčastnik pa je zapazil, da je Ivančević, ko pride domov, krvav, tako pa tudi njegov meč. Našli so pri njem tudi krvave bankovec.

(Sv. križev pot.) Nov sv. križev pot so za Trboveljsko župnijsko cerkev omislili vlč. g. župnik Peter Erjavec. Slikal ga je g. Jakob Brolo, po slovenskem znan slikar, na presno; okvire pa je naredil gosp. Fran Krašovic iz Celja. Blagoslovili ga bodo v nedeljo, dne 29. maja č. oo. Lazaristi iz Celja.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Vid Janžekovič, kaplan na Sladki gori, pride na enako mesto v Poličane in od todi gre č. g. Anton Mojžišek na Sladko goro.

Loterijske številke.

Gradec 21. maja 1892: 82, 41, 85, 4, 9
Dunaj » » 1, 28, 36, 73, 72

Razglas

glede stavbe hiše Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptuj.

Podrlo bode se posojilnično poslopje v Florjanskih ulicah št. 3 v Ptuj (prej Bracko) in potem sezidalo novo dvonadstropno poslopje.

Oddajo se sledeča dela:

1. Težaška in zidarska dela proračunjena na	16.320 gld.
2. Kamnoseška dela prorač. na	675 "
3. Tesarska dela	3.680 "
4. Mizarska, ključarska, glazar- ska in mazararska dela prorač.	4.870 "
5. Kleparska dela prorač. na	380 "
6. Lončarska " " "	750 "
7. Malarska " " "	520 "
8. Podiranje hiše " " "	980 "

Skupaj 28.175 gld.

Navedena dela oddala bodo se potem posamezno ali pa tudi skupaj in se ponudniki uljudno vabijo, da pisemne ponudbe v pisarni Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj do 10. junija t. l. ob 10. uri dopoldne vložijo.

Redno kolekovanemu ofertu (ponudbi) ima se priložiti 5% vadij proračunjenega zneska in se imajo ofertni tako sestaviti, da se ponudba pri posameznih kategorijah (delih) stavbe v odstotkih izrazi.

Proračun in stavbinski pogoji so na razpolago v pisarni »Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj« od 30. maja t. l. naprej.

V Ptuj, dne 24. maja 1892.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj.

Gostilna,

ako je mogoče, s pekarijo, na deželni ali v večjem kraju na Štajerskem se vzame v namem. Pisma naj se pošiljajo g. W. Blanke v Ptuj.

1-3

Razglas.

Ker bo dne 31. maja t. l. v Cirkovici h sv. birma, ne bo takrat živinski sejem. Občinski urad Cirkovce, dne 18. maja 1892.

Janez Kušar, obč. župan.

Ces. kraljevski lastnik privilegija

Jožef Martini

premiran s častnimi diplomami in svetinjami

MARIBOR

Viktringhofove ulice šte. 6,

se priporoča visoki gospodi, č. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa

stavbarska dela

nabijanje oken in durij; za izdelovanje kovanih vrat, omrežja za grobe itd., strelvodov po najnovejši konstrukciji, telegrafe za hrame, hiše in gostilne, telefone itd. Tudi izdeluje vsakovrstne tehtnice in popravlja vse tehtnice in teže za ahanje. Tudi popravlja vse gospodarske stroje. Vse v mojo stroko spadajoče popravke prevzamem in je točno izvršim. Tudi izdelujem ključe in druge reči iz aluminija. Za vsa dela pošljem brezplačno in franko nariske in proračune. 1-3

Pri generalnem zastopu

banke „Slavije“

v Ljubljani dobi službo

troje inteligentnih mož,

ki bi imeli zmožnost za notranje in vnanje službovanje. 1-3

Darilo za birmo.

Molitveniki,

različno zvezani, v obeh deželnih jezikih, priporoča v obilnem številu in z izvanredno ceno

Andrej Platzer,

poprej Ed. Ferlinc,

prodajalnica galanterijskega, papirnatega blaga, pisalnih in šolskih rečij

v Mariboru ob Dravi,

gospodne ulice št. 3. 2-2

Prodajalcem po cenah en gros.

Štajerska deželna zdravilnica Rogatec - Slatina.

Južne železnice postaja: Poličane.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko itd.

Brošure in prospekte razpošilja ravneteljstvo brezplačno.

Tempeljska in Styrija-slatina, vedno nova polnitev,

slavoznano glavberjevosolno zdravilo proti boleznim prebavnih organov in izvrstna svežilna pijača.

Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatcu in na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z mineralnimi vodami, v boljših specializiranih in drogerijskih prodajalnicah ter v lekarnah. 2-5

Bilanca upravnega odbora c. kr. priv. vzajemne zavarovan-

Štev.		gld.	kr.	gld.	kr.
Aktiva:					
I. oddelkov za poslopja, premakljivo blago in zrcalno steklo iz tekočega gospodarstva.					
1	Gotovina v denarnici	17.026	88		
2	Gotovega imamo pri c. kr. poštni hranilnici	21.130	37		
3	» » » štaj. eskomptni banki	94.807	40		
4	Razni dolžniki	2.814	38		
5	Na dobrem pri protizavarovalnih društvih	29.497	56		
6	» » » zastopništvih v Celovci in Ljubljani in okrajnih komisarijih	7.210	24		
7	Dolžni doneski in premije:				
	a) repartovani doneski in sicer:				
	za prejšnja leta do 1890 gld. 633·52				
	za leto 1891 » 1.141·82 gld. 1.775·34				
	b) doneski in premije za nova oziroma za povišana zavarovanja » 14.031 75			15.807	09
8	Za potreščino leta 1892 za trpeča zavarovanja predpisani doneski	496.477	49	684.771	41
II. rezervnega zaklada.					
A. oddelek za poslopja.					
1	Gotovega na dobrem pri štajerskih in koroških hranilnicah gld. 426.861·29				
2	Posesva:				
	a) stroški za stavbo gledé naprednih stroškov za novo zidanje v Herreng. v Gradeu gld. 2.750—				
	b) Poslopje zavoda v Gradci, Sackstr. 18 in 20 » 130.766·99				
	c) » » » Herreng. 18 in 20 in Jungferng. 2 in 4 » 241.345·62				
	d) » » » Celovci, Südbahnstr. 1 in 3 in Ringstrasse 9 » 124.779·35				
	e) » » » Ljublj. na Dun. cesti št. 13 » 156.927·74 » 656.569·70				
3	Vrednostni papirji po kurzu 31. grudna 1891 po pregledu » 341.055·80				
4	Tekoče obresti teh papirjev » 4.748·57				
5	Razni dolžniki » 40.056·99	1.469.292	35		
B. oddelek za premakljivo blago.					
1	Na dobrem pri štajerskih in koroških hranilnicah	241.657	97		
C. oddelek za zrcalno steklo.					
1	Na dobrem pri štajerski hranilnici	4.347	40	1.715.297	72
III. pokojninskega zaloga.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci	53.847	23		
2	Vrednostni papirji po kurzu 31. grudna 1891 po pregledu	39.498	—		
3	Tekoče obresti teh papirjev	414	03	93.759	26
IV. ustanovnega zaloga za ponesrečene požarne brambovce.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci			6.002	—
V. ustanovnega zaloga za cesarjev jubilej.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci			18.884	61
VI. zaloga za protizavarovanje.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci			68.455	11
				2.587.170	11

valnice proti požarni škodi v Gradcu za 63. upr. leto 1891.

Štev.		gld	kr.	gld.	kr.
Pasiva:					
I. oddelkov za poslopja, premakljivo blago in zrcalno steklo iz tekočega gospodarstva.					
1	Rezerve za doneske in premije po odštetem protizavarovalstvu	549.766	61		
2	Rezerve za nedognane škode po odštetem protizavarovalstvu	9.103	60		
3	Nepotegnene odškodnine	20.119	36		
4	Nepotegnena darila	25	—		
5	Nepotegnjeni stroški za sklicevanje in gašenje	30	—		
6	Nepotegnene pomoči	200	—		
7	Pristojbine za vinkuliranje, ki se imajo plačati meseca januarija 1892 za IV. četrtino 1891	416	50		
8	2 ^o / _o ni doneski za požarne hrambe, ki se imajo plačati leta 1892 deželni zakladom na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Nižeavstrijskem in magistratu Dunajskemu za leto 1891	12.129	41		
9	Različni upniki 	28.664	76		
10	Na dobrem imajo protizavarovalna društva	959	46		
11	Na dobrem imajo okrajni komisarji	2.070	74		
12	Ostanki iz gospodarstva leta 1891:				
	a) v oddelku za poslopja s prenosom iz leta 1890	gld. 36.277	87		
	b) » » » premakljivo blago	» 24.482	16		
	c) » » » zrcalno steklo s prenosom leta 1890	» 525	94	61.285	97
				684.771	41
II. rezervnega zaloga.					
a) oddelek za poslopja.					
1	Premoženje rezervnega zaloga za poslopja	gld. 1.414.853	07		
2	Kursna rezerva za vrednostne papirje rezervnega zaloga za poslopja	» 42.039	51		
3	Razni upniki	» 12.399	77	1.469.292	35
b) oddelek za premakljivo blago.					
1	Premoženje rezervnega zaloga za premakljivo blago			241.657	97
c) oddelek za zrcalno steklo.					
1	Premoženje rezervnega zaloga za zrcalno steklo			4.347	40
				1.715.297	72
III. pokojninskega zaloga.					
1	Čisto premoženje pokojninskega zaloga	92.191	76		
2	Kurzna rezerva za vrednostne papirje pokojninskega zaloga	1.567	50		
				93.759	26
IV. ustanovnega zaloga za ponesrečene požarne brambovce.					
1	Premoženje ustanovnega zaloga za požarne brambe			6.002	—
V. ustanovnega zaloga za cesarjev jubilej.					
1	Premoženje jubilejnega zaloga, in sicer: za Štajersko	9.813	92		
	» Koroško	3.725	99		
	» Kranjsko	5.344	70	18.884	61
VI. protizavarovalnega zaloga.					
1	Premoženje zaloga za protizavarovanje			68.455	11
				2.587.170	11

Zahvala.

O priliki smrti našega nepozabljivega soproga in adoptivnega očeta, visokorodnega gospoda

Herman-a barona pl. Gödel-Lannoy

došlo nama je toliko dokazov blagega sočutja, da nama ni mogoče, vsakemu posebej svojo zahvalo izreči; storiva tedaj to tem potom.

Maribor, dne 24. majnika 1892.

Klometine baronica pl. Gödel-Lannoy.
Rihard baron Basso pl. Gödel-Lannoy.

Ces. kralj. privilegiran
Salus plantarum
pomoček za rastline
premiran z zlat. svetinjami Akad. „Universelle“
v Bruselnu in v Senzilu na Francoskem,
posebno za
peronospora in trtno uš
in škodljivcev v hmeljskem vrtu,
ako se škroplijo s „salus plantarum“. Sredstvo
ne škoduje človeku in živalim, vničuje pa vse
škodljivce na rastlinah. Strupeni in škodljivi
vitrijol nima nobene prednosti.
Za poskus pošljem s poštnim povzajem
franko za fl. 1.50. Pri večih naročilih kilo
le 15 kr.
A. G. Pummerer, tovarna za olje, Wels.
Glavna zaloga za Štajersko, Kranjsko in
Hrvaško: F. Peer v Mariboru.
Zapisniki in ceniki brezplačno.

Harmonična zvonila

z jarni vred proti poroštvi, da so dobro
vglasbena in iz najiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za
službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po
6, 8, 10 gld. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnice

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno,
kanonablice, masivne iz zmesi zlata
podobne po izvrstno okusnih modelih
lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate
bile, in so trpežne za več, kakor 100
let, solidno delane in jih po nizkej
ceni priporočuje

Albert Samassa,

strojev c. k. dvorni zvonar in fabrikant
in gasilnega orodja

v **Ljubljani.**

Podrobne cenilnice dopošlja brez-
plačno in franko.

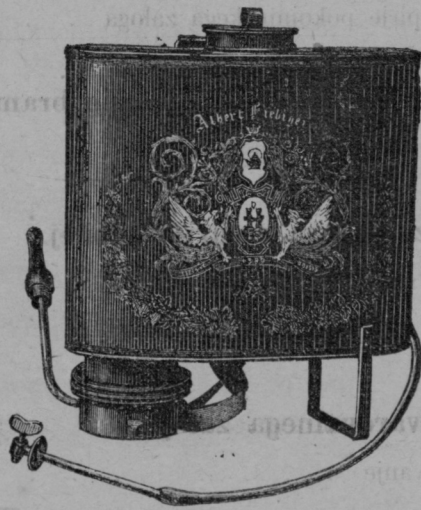
Na prodaj

okoli 10 oralov zemljišča, lepe njive, dva
travnika, hrastov les in še celo novo poslopje
blizu farne cerkve, pripravno za trgovca ali
pokojnika. Več se izve pri posestniku **Jožef**
Lepej v Kostrivnici štv. 4, pošta Podplat.

Protin, revma,

trganje po udih, izpadanje lasov, ohro-
menje, boleznj v želodci in živcih se ne
odstranijo s skrivnostnimi zdravili, temveč
z mojim iz močnega, planinskega vina
destiliranim **konjakom**, kateri se
je poskusil kot najboljšje duha in telo
okrepčajoče in čudno delujoče zdravilo.
Steklenica **1 fl. 20 kr.** 4 steklenice
se franko razpošljajo. Se dobijo le na-
ravnost pri 15—15

Benediktu Hertl,
graščaku v Goliču pri Konjicah.

Priporočam svojo dobro
izkušano kotlovino, znotraj ko-
siterne

vakuum

peronospora - brizgalnice,

komad **14 gld.** Kdor vzame
6 komadov, dobi 7% odpustka
v gotovem ali po povzetju.

A. Fiebiger,
kotlar koroške ulice 5,
v Mariboru.